

Sanitní verzi dopravního letounu může využít kterýkoliv občan České republiky

Text a foto: Tomáš SOUŠEK

Airbus nejen pro vojáky

Dne 26. října byly oba vojenské airbuse A-319CJ za účasti prezidenta republiky Václava Klause a nejvyšších představitelů resortu obrany slavnostně pojmenovány po našich válečných veteránech. Stroj číslo 2801 nese jméno generála Karla Janouška, letoun 3085 generála Josefa Ocelky.

Armáda má druhý airbus. Letoun A-319CJ výrobního čísla 3085 přistál na letecké základně v Praze-Kbelích 27. září letošního roku. Na stroji samotném by nebylo příliš zajímavého, kdyby nepřilétl ve zcela nové konfiguraci interiéru, díky níž se výrazně rozšiřují možnosti jeho využití.

O přiletu prvního z dvojice letounů A-319CJ v lednu letošního roku jsme již v A reportu informovali. Obnova dopravního letectva však postupně pokračuje dál. Díky druhému letounu bude moci 24. základna dopravního letectva v brzké době vyřadit z provozu dva ruské stroje Tu-154M. Jejich největším nedostatkem bylo vedle větší spotřeby paliva zejména překračování mezinárodních emisních a hlukových norem.

Nový airbus nejenže splňuje všechna současná kritéria na moderní letoun, ale dokáže i splnit širší spektrum úkolů. Airbus, který přilétl v lednu, byl dodán v konfiguraci

pro přepravu VIP osob, v níž může přepravit maximálně 44 cestujících. Stroj čísla 3085 bude v prvním období služby létat s interiérem až pro 100 cestujících a své využití tak najde například při přepravě našich jednotek do zahraničních misí. Součástí dodávky však bylo i speciální zdravotnické vybavení, díky němuž lze letoun nasadit i v rámci misí MEDEVAC, tedy k odsunu zraněných a nemocných osob.

ŠPIČKOVÁ VÝBAVA

Vojenští zdravotníci do projektu nového dopravního letounu vstoupili již ve fázi, kdy se definovaly konkrétní technické požadavky české strany, tedy ještě předtím, než byla zahájena výroba. Veškeré zdravotnické zařízení pak bylo do letounu instalováno v rámci montáže celého interiéru u společnosti Lufthansa Technik v Hamburku. Důvodem byla nutnost splnění přísných bezpečnostních předpisů. Do žádného dopravního letounu totiž není možné jen tak samovolně instalovat další vybavení, ačkoli by to technicky nebyl žádný problém. Každá součástka, i kdyby šlo jen o kus koberce, totiž musí být certifikována pro použití na palubě konkrétního typu letadla. Nicméně právě díky tomuto postupu a také díky pověstné německé pečlivosti získala česká armáda prakticky to nejlepší, co je v současnosti na trhu k dispozici.

Lékařské vybavení je možné umístit v zadní části trupu A-319CJ. Celkem lze přepravovat až šest ležících pacientů. Velikost letounu by sice dovozovala i větší počet lůžek, je však

nutné počítat i s ošetřujícím personálem, kdy na jednoho těžce zraněného pacienta připadá alespoň jeden lékař a jedna až dvě zdravotní sestry. Česká armáda se proto rozhodla zakoupit čtyři lůžka pro lehce zraněné a dvě lůžka pro těžce zraněné pacienty, tzv. PTU (Patient Transport Unit).

„Jednotky PTU jsou vybavené stejnými přístroji jako kterékoliv anesteziologicko-resuscitační oddělení v normálních nemocnicích,“ říká podplukovník MUDr. Michal Mareček, náčelník Centra letecké záchranné služby AČR v Líních u Plzně. Konkrétně jde například o systém umělé plicní ventilace, tedy kvalitní plicní ventilátor, odsávačku nebo moderní pumpy k infuznímu podávání léků. Pochopitelně nechybí ani monitor základních životních funkcí, který sleduje deset základních hodnot, od teploty či tlaku až po množství kyslíku a kysličníku uhličitého v krvi. Součástí sestavy je také špičkový defibrilátor se zemní stimulací, díky němuž lze podporovat srdeční činnost.

Samozřejmostí je pak široké spektrum spotřebního materiálu k infuzní terapii či k inhalačnímu podávání kyslíku, jako jsou různé dávkovače a masky. Podle pplk. Marečka zde mají lékaři vše, co potřebují k udržení základních životních funkcí pacienta. V případě nejvyšší nutnosti by zde bylo možné provést i některé operační výkony, nicméně předpokladem pro letecký transport je, aby byl pacient stabilizován ještě předtím.

Přestože je zdravotnická výbava poměrně složitá, její instalace se samotného letounu příliš nedotkla. Úpravy si vyžádala pouze rozvod elektrického proudu a zejména pak rozvod kyslíku. Stlačený kyslík v tlakových lahvích by totiž za určité mimořádné situace, například při nouzovém přistání, mohl představovat vážné nebezpečí. Proto byl letoun doplněn systémem, díky němuž lze kyslík nouzově vypustit do atmosféry.

Pokud jde o samotné namontování všech šesti lůžek, je řešeno velmi jednoduše a využívá standardní úchyty pro sedačky cestujících. Technický personál 24. základny dopravního letectva tak přestavbu interiéru z dopravní na nemocniční verzi zvládne v řádu několika hodin.

SLOUŽIT BUDE VŠEM

Ačkoliv to na první pohled není zřejmé, nový airbus ve verzi MEDEVAC není určen jen vojákům nebo ústavním činitelům. Tento letoun totiž může být použit k transportu kterékoliv občana České republiky, který se v zahraničí, zejména ve vzdálenějších destinacích,

ocitně ve vážném zdravotním stavu. Jak říká pplk. MUDr. Michal Mareček, jde v každém konkrétním případě zejména o domluvu mezi resorty zahraničí, zdravotnictví a obrany. Je nutné si uvědomit, že v některých zemích nemusí český pacient dostat tak kvalitní péči jako doma a nebo naopak že v řadě států může být její cena několikanásobně vyšší. Jestliže je tedy z jakéhokoliv důvodu výhodnější pacienta léčit u nás, je možné k jeho přepravě použít i vojenský A-319CJ.

Celý systém funguje tak, že jakmile přijde požadavek na převoz pacienta, začne se letoun přestavovat a mezitím se vybavují potřebná letová a diplomatická povolení. Hotovostní tým z letecké záchranné služby v Líních si v té době v závislosti na počtu a zdravotním stavu

pacientů připraví speciální výbavu a poté vyráží na letiště do pražských Kbel. Maximálně do dvanácti hodin pak letoun startuje na určené místo. Je vhodné doplnit, že zdravotnické přístroje dodané s airbusem nebudou jen ležet ve skladu a čekat na případný let, ale budou běžně používány v rámci letecké záchranné služby.

Airbus A-319CJ však není jediným letadlem v české armádě určeným k misím MEDEVAC. Již na začátku roku 2006 byla dokončena a schválena úprava nákladního letounu An-26 pro stejný účel. Antonov je stále možné použít, například pro převoz nemocných vojáků. Podle slov vojenských lékařů se ale prakticky nedá srovnávat s novým letounem. Ať už jde o velikost prostoru, vibrace či hluk, v tom všem přináší airbus mnohem vyšší komfort a kvalitu.